

Beleidsnotitie: Sinterklaastijd & -viering

eerste versie: 10 januari 2018

vastgesteld: 23 januari 2018

Aanleiding

In Nederland is er sinds een aantal jaren een maatschappelijke debat over de verschijningsvorm van de medewerker (knecht) van Sint Nicolaas, in de volksmond “de zwartepietdiscussie” genaamd.. In de sinterklaastijd 2016 en in 2017 werd de discussie ook op verschillende momenten en met uiteenlopende gesprekspartners binnen Montessori Schiedam gevoerd bij gebrek aan vastgesteld beleid.

Bedoeling

Culturele gebruiken, waaronder het sinterklaasfeest, bestaan in de samenleving voort, wijzigen zich gaandeweg of - bij wetgeving - abrupt en worden manifest in gedrag dat al dan niet wordt vertoond, wordt getolereerd of mag worden vertoond.

Montessori Schiedam heeft niet de pretentie volwassenen in deze van hun gelijk of ongelijk te overtuigen, of om zelfs maar hun opvattingen in twijfel te trekken, zolang de wet niet wordt overtreden. Met deze notitie wordt het beleid in deze geformaliseerd; de notitie geeft kaders en regels aan om zo organisatoren en stakeholders zo goed mogelijk te informeren over waarbinnen en hoe in Montessori Schiedam gehandeld wordt in sinterklaastijd.

Achtergrond ¹

In het kort:

- Wat we in elk geval weten, is dat Sint Nicolaas geen witte man was maar een bisschop uit het latere Zuid-Turkije. Zijn legende raakte versmolten met Germaanse volksverhalen.
- In veel van die verhalen heeft de Sint gezelschap van duivelse figuren die kinderen schrik moeten aanjagen, maar de link tussen hen en Zwarte Piet is nooit aangetoond.
- Het sinterklaasfeest versnipperd omdat eerst de protestantse en dan de katholieke kerk het feest in de ban doet. In Nederland en Vlaanderen ontstaat gedurende de zeventiende en achttiende eeuw echter een geheel eigen, nationale sinterklaasviering.
- Zwarte piet ontstaat pas in de negentiende eeuw. In 1850 wordt hij voor het eerst afgebeeld in een prentenboek van onderwijzer Jan Schenkman.
- De inspiratie haalde hij waarschijnlijk uit de Moorse pages die bedienden waren van de adel in die tijd. De Moorse pages vormen een indirecte link tussen Zwarte Piet en het slavernijverleden van Nederland.

Beleid

Kader

De opvattingen aan de basis en de uitkomsten van de discussie die is ontstaan over de verschijningsvorm van “de assistenten” van St. Nicolaas wordt meegenomen in de voorbereidingen op de sinterklaastijd. Daarbij wordt zoveel mogelijk integriteit betracht.

Wij weten dat kinderen niet enkel binnen de context van onze organisatie opgroeien en opgevoed worden, maar juist en vooral daarbuiten. Van belang is het, dat die situaties min of meer in overeenstemming met elkaar zijn.

Van alle volwassenen in onze gemeenschap Montessori Schiedam wordt gevraagd te “polderen” en hun gedrag aan te passen in het belang van het welbevinden van kinderen.

Professionals binnen het onderwijsteam en binnen het opvangteam zoeken, samen met de leden van de ouderraad die de activiteiten in het kader van het sinterklaasfeest organiseren en de sinterklaasversieringen in ons gebouw aanbrengen, naar consensus om een zo groot mogelijk draagvlak onder onze ouderpopulatie te genereren.

Daarbij geldt niet, dat de meerderheid het voor het zeggen heeft, maar wordt uit gegaan van volwassenen die het vermogen inzetten om te geven en te nemen; het opzij zetten van eigen gevoelens en ook het vermogen aan de ander duidelijk te maken dat bepaalde gevoelens voor jou van doorslaggevend belang zijn hoort daarbij.

¹ (Zie Focus (NPO) <https://npofocus.nl/artikel/7472/waar-komt-zwarte-piet-vandaan->)

Uitvoering

Al het bovenstaande in aanmerking nemend, geldt het volgende:

De werkgroep Sinterklaas maakt gebruik van een maatschappelijk neutraal anker in de vorm het Sinterklaasjournaal.

De verschijningsvormen van pieten in het Sinterklaasjournaal geven de organisatie houvast om te bepalen wat als acceptabel mag worden beschouwd. Stereotypering wordt zoveel mogelijk vermeden en diversiteit bevorderd. Daar kunnen dus in uiterlijk (gelaatskleur en haardracht) verschillende pieten bij horen.

De kleding zoals we die kennen uit de tijd van de Spaanse overheersing in de Nederlanden is acceptabel en aanvaard, ook al refereert deze aan het door de Spaanse en Portugese adel geïntroduceerde gebruik er een Moorse page op na te houden. Kenmerken die verwijzen naar het koloniale verleden van Nederland (quasi Surinaams of quasi Antilliaans accent) en de slavernij (oorringen) passen daar niet bij.

Dit geldt niet enkel voor de pieten die rondlopen, maar ook voor versieringen.

Omgaan met verlofaanvragen

Ouders die van mening zijn dat hun kind op basis van hun (geloofs)overtuiging niet aan het sinterklaasfeest (op 5 december of op de alternatieve datum) kan deelnemen kunnen verlof aanvragen op de gebruikelijke wijze. De verlofaanvraag wordt dan gehonoreerd voor één dag. Verlofaanvragen die betrekking hebben op meer dan een dag worden voorgelegd aan de leerplichtambtenaar.

Vaststelling

Het in deze notitie beschreven beleid is op 23 januari 2018 bekrachtigd door zowel de oudergeleding als de personeelsgeleding in de medezeggenschapsraad van Montessori Schiedam en is daarmee vastgesteld.